

FUN Suomen yliopistokirjastojen verkosto
Kokous 3/2024

Muistio

Aika: 6.6.2024 klo 10.02–14.58

Paikka: Tampereen yliopiston keskustakampus, Lyhty-tila

Etäyhteys: Zoom

Osallistujat:

Minna Abrahamsson-Sipponen, Oulun yliopiston kirjasto (Tampere klo 12.00–14.58)

~~Marianne Dube~~, Marlene Backman, Svenska handelshögskolans bibliotek (Zoom klo 13.30–14.41)

Tommi Harju, Taideyliopiston kirjasto (puheenjohtaja)

Tua Hindersson-Söderholm, Aalto-yliopiston tutkimuspalvelut

Tiina Järvinen, Maanpuolustuskorkeakoulun kirjasto (Tampere klo 10.09–14.58)

Heli Kautonen, Turun yliopiston kirjasto

Anne Lehto, Tritonia

Riitta Lähdemäki, Tampereen yliopiston kirjasto

Ari Muhonen, Itä-Suomen yliopiston kirjasto

Yrsa Neuman, Åbo Akademis bibliotek

~~Minna Niemi-Grundström~~, Pälvi Kaiponen, Helsingin yliopiston kirjasto

Susanna Parikka, Lapin korkeakoulukirjasto

Miia Willman, LUT-tiedekirjasto (Zoom klo 10.02–12.00 ja 13.30–14.58)

Irene Ylönen, Jyväskylän yliopiston Avoimen tiedon keskus

Anu Keinänen (sihteeri)

Vierailijat:

[Sanna Kumpulainen](#), Tenure track -professori, Informaatiotutkimus, Tampereen yliopisto (Tampere klo 13.30–14.30)

1. Kokouksen avaus ja järjestäytyminen

Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 10.02.

Pöytäkirjantarkastajiksi ja ääntenlaskijoiksi valittiin Heli Kautonen ja Anne Lehto.

Esityslista hyväksyttiin.

2. Ajankohtaiset kuulumiset

Riitta Lähdemäki kertoi Tampereen yliopiston kirjaston ajankohtaisia kuulumisia.

Tiina Järvinen liittyi kokoukseen klo 10.09.

3. Puheenjohtajahaun aloitus kaudelle 2025–2027

Puheenjohtaja Tommi Harju pyysi FUNin puheenjohtajuudesta kaudelle 2025–2026 kiinnostuneita ilmoittautumaan hänelle viimeistään 19.8.2024 mennessä.

4. Kestävä kehitys

Anne Lehto esitteli Kestävän kehityksen työryhmän koostaman materiaalin FUNin kestävän kehityksen linjauksista ja suosituksista (liite 1). Työryhmä kiitti FUNin jäseniä kommenttikierroksella saaduista erinomaisista huomioista, joiden pohjalta tehdyt muokkaukset käytiin läpi. FUN keskusteli dokumentista ja esitti vielä muutamia kehittämisehdotuksia, jotka käsiteltiin kokouksessa.

Päätettiin, että hyväksytään periaatteet kokouksessa päätetyillä muokkauksilla.

Anne Lehto, Tommi Harju ja Anu Keinänen tekevät päätetyt muokkaukset ja viimeistelevät materiaalin.

5. FUNin strategiatyön edistyminen

Puheenjohtaja Tommi Harju kertoi FUNin strategiatyöryhmän työskentelystä. Työryhmä on tavannut etänä kaksi kertaa, jolloin on työstetty muun muassa missiota ja tehty PESTEL-analyysi. Seuraavaksi työryhmä tapaa 19.6. Tampereella. Työryhmän vetäjänä toimii Tommi Harju, mutta Minna Abrahamsson-Sipponen sijaistaa Harjua syksyyn 2024. Työryhmään kuuluvat lisäksi Heli Kautonen, Riitta Lähdemäki ja Ari Muhonen. Yhteistyösihteeri toimii työryhmän sihteerinä.

6. FinELib

Puheenjohtaja Tommi Harju kertoi ajankohtaiset asiat FinELibin ja FUNin yhteistyöstä.

7. Tilastointi

Ari Muhonen kertoi FUNin tilastotyöryhmän ajankohtaiset asiat. Työryhmä työstää tilastoinnin ohjetta ja asiantuntijatapaamisen jälkeen lähtökohdaksi otettiin edellisen työryhmän laatima ehdotus ohjeesta. Käytiin keskustelua työryhmän kysymyksistä FUNille. Todettiin, että äänikirjat ja mikromuotoiset voidaan laittaa samaan e-kirjojen kanssa. Musiikin ja audiovisuaalisen aineiston osalta on konsultoitava vielä asiantuntijoita.

Työryhmä ehdottaa, että kartat, patentit ja arkistot jätetään pois yhteismitallisista tilastoista. Huomautettiin, että rinnakkaistallenteiden luettelointi ei ole toimiva tapa ilmaista asia tilastoinnissa. Talouden osalta keskusteltiin, ilmoitetaanko tiloista neliömäärät. Todettiin, että selitteessä olisi hyvä olla tarkenteet, mitä neliömäärissä on mukana. Nostettiin esiin kehittyvien alueiden huomioimisen tilastoinnissa. Lisäksi nostettiin esiin tutkimuksen tuki ja datanhallinta sekä kestävä kehitys.

Lounas 11.59–12.45

Esittelykierros Linnassa klo 12.45–13.15

Valokuvaus klo 13.15–13.30

Marlene Backman liittyi kokoukseen klo 13.30.

8. Informaatiotutkimus

Sanna Kumpulainen, informaatiotutkimuksen Tenure track -professori Tampereen yliopistosta, esitteli informaatiotutkimuksen opintoja. Kumpulainen kertoi nykyisen informaatiotutkimuksen historiasta ja kehityksestä Tampereen yliopistossa. Tutkinto-ohjelmassa on edelleen oma sisäotto. Iso osa opiskelijoista hakee suoraan maisteriopintoihin, ja heillä on usein pohjalla joko toinen maisteritutkinto tai ammattikorkeakoulututkinto. Informaatiotutkimuksella on kaksi professoria ja Mikael Laakso aloittaa kolmantena professorina painotuksenaan avoin tiede. Opinnoissa painotetaan yksilöllistä opintopolkua ja opintovalinnoissa näkyvät opiskelijoiden omat mielenkiinnon kohteet. Sisällöllisesti tutkinnot ovat hyvin yksilöllisiä, mutta rakenteet antavat tutkinnolle kuitenkin puitteet. Opinnoissa on mukana geneeriset opintotavoitteet sekä pakollisena osana seminaari, jossa käydään läpi harjoittelua. Työssäoppimisen opintoja on 10 opintopistettä.

FUN kysyi, miten GDPR ja saavutettavuus näkyvät opinnoissa. Kumpulaisen mukaan lähinnä opinnäytetöiden kautta. Jokainen opiskelija huolehtii opinnäytetyönsä saavutettavuudesta. Kysyttiin, miten juridisiin puoliin, kuten tietosuojaan, datanhallintaan ja aineistohallintaan kiinnitetään opinnoissa huomiota. Kumpulaisen mukaan opetuksen on perustuttava tutkimukseen. Yliopisto opettaa valmiuksia, ja verrattuna esim. ammattikorkeakouluun, opetus ei ole niin käytännönläheistä. Kysyttiin, kuinka paljon opintosuunnitelmien uudistuksessa on mukana sidosryhmäyhteistyötä. Kumpulainen sanoi, että uudistuksen aikana sidosryhmien edustajia on ollut mukana, mutta ei välttämättä johtajia. Kysyttiin, ohjaako Laakson valinta professoriksi opintoja enemmän avoimen tieteen puolelle. Kumpulainen totesi, että professorina Laakso voi tehdä omat valinnat painotuksista. Nostettiin esiin, että datanhallinnan osaamiseen on suuri tarve yliopistokirjastoissa.

Kumpulainen ehdotti yhteyshenkilöksi opiskelijayhteistöissä ja harjoittelupaikoissa Mika Sihvosta, joka on opintosuunnan vastaava opettaja. Keskusteltiin opintojen ja työelämän vastaavuudesta. Todettiin, että muutosta tapahtuu nopeasti. Kumpulainen totesi, ettei opinnoissa voi opettaa vain käytännön taitoja, koska teknologia vanhenee ja kehittyy. Tapa tehdä asioita nyt voi olla vanhentunut viiden vuoden päästä ja opintojen avulla olisi tavoitteena pärjätä seuraavat 30 vuotta. Työ on monimuotoista, eikä ole olemassa vain yhtä kirjastotehtävää, mihin kaikki voitaisiin kouluttaa.

Kumpulaiselle voi ehdottaa opinnäytetyöaiheita syksyllä. Tammikuussa alkaa graduseminaari, jolloin useimmat ovat jo valinneet oman työnsä aiheen. Kumpulaiselle voi laittaa kysymyksiä sähköpostilla.

9. Seuraavat kokoukset

FUNin seuraavat kokoukset:

- FUNin etäkokous 4/2024, 17.9.2024 klo 9–12 (3 tuntia)
- FUNin lähikokous 5/2024, 7.11.2024 klo 10.00–15.00, Kuopio (5 tuntia)
 - Kysytään vierailua Varastokirjastoon 6.11. eli kokousta edeltävälle päivälle
- FUNin etäkokous 6/2024, 10.12.2024 9–12 (3 tuntia)

Työvaliokunnan kokousajat syksyllä 2024:

- Työvaliokunta 4/2024, 27.8.2024 klo 13–15
- Työvaliokunta 5/2024, 22.10.2024 klo 13–15
- Työvaliokunta 6/2024, 26.11.2024 klo 13–15

9. Ilmoitusasiat

- FUNin viestinnän tueksi kootaan FUNille kuvapankki. Jokaiselta jäsenorganisaatiolta pyydetään vähintään viisi valokuvaa, joihin on käyttöoikeus. Kuvia käytetään sekä verkossa että sosiaalisessa mediassa. Kuvista ilmoitetaan myös kuvaajatiedot ja mahdollinen lisenssi. Kuvat lähetetään yhteistyösihteerille sähköpostitse. Yhteistyösihteerille lähetetään tarkemmat ohjeet kuvien laadusta ja toivotuista kuva-aiheista.
- FUNin puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja tapasivat opetus- ja kulttuuriministeriön edustajan 19.4.2024.
- [Blogivuorojen taulukko](#) (eDuuni) on päivitetty. Yhteistyösihteerille lähetetään viestit syksyn blogivuoroista.

- FUNin puheenjohtaja Tommi Harju sopii FUCION puheenjohtajan kanssa yhteistyöstä syksyille 2024.
- Yhteistyösihteeri Anu Keinänen kertoi lyhyesti verkkosivujen uudistuksen tilanteesta. Matti Lassila on aloittanut sivujen siirtämisen uudelle alustalle.
- Yrsa Neuman kertoi uudesta Åbo Akademin kurssista: Responsible research practices (Moodlessa), jonka materiaalin saa halutessaan käyttöön (cc-lisensoitu). Lisätietoja openscience[at]abo.fi.
- Anne Lehto kertoi, että myös yliopistokirjastojen henkilökunta on osallistunut kirjastoalan työntekijäselvitykseen (mm. STKS mukana toteuttamassa), jonka raportti on valmistunut. Kirjastoalan seurat ovat päivittäneet Kirjastotyön eettiset periaatteet keväällä 2024. Lisäksi Lehto suositteli tutustumaan kansainväliseen korkeakoulutason avointen oppimateriaalien hakupalveluun Oersi.org, josta löytyvät myös AOE.fi:n oppimateriaalien metatiedot.

Marlene Backman poistui kokouksesta klo 14.41.

10. Muut asiat

- Susanna Parikka kertoi juuri ilmestyneestä kirjasta, jonka tekemiseen on osallistuttu Oulun yliopiston kirjastosta ja Lapin korkeakoulukirjastosta: [Library and Information Sciences in Arctic and Northern Studies | SpringerLink](#).

11. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 14.58.

Liitteet

Liite 1 Kestävän kehityksen linjaukset ja suositukset -luonnos

Tommi Harju
puheenjohtaja

Anu Keinänen
sihteeri

Heli Kautonen
pöytäkirjantarkastaja

Anne Lehto
pöytäkirjantarkastaja